

॥ श्री ॥

अथ श्री त्रिक्रमपंडिताचार्यसूत श्री नाबायणपंडिताचार्यरिचितः

॥ श्री मध्वरिजयः ॥

१५. पंचदशः सर्गः

भूयोबोधस्ततो भूयो व्याचर्षेति भाष्यमद्भुतम् ।  
ग्रामे ग्रामीणसामान्ये रससंस्तत्रामबालये ॥ १५.१ ॥

पषपम्भ्रथाकतं खवतर्कमहायुधम् ।  
त्रिक्रमार्थं सोऽपश्यत प्रतिरीरमिराग्रतः ॥ १५.२ ॥

तदा तदाननांभोजाद बृत्तोपन्यासभाषती ।  
सेना सेनाग्रहा दिव्या शिविबादिर निर्ययौ ॥ १५.३ ॥

नात्यंरबा नातिरया न श्र्लंती निरंतबा ।  
अनानारयरेतेर दरीयोभिः प्रतर्किता ॥ १५.४ ॥

सूत्रस्यंदनबृंदाद्या दूर्बाश्रतिराषणा ।  
सूपपतिमहापतिरिचित्रस्मृतिसप्तिका ॥ १५.५ ॥

वर्षितोर्मिह्रिप्रेष्ठासूपयोधरसुस्त्रबा ।  
सरितानप्रकाशार्था सागरी श्रीरिबापबा ॥ १५.६ ॥

পদ্মেশপদপদ্মশ্ৰিত কৃত্যাংগং পদ্মজন্মনঃ |  
লালিতা শিৰসেশেন গংগেৰাশেষপাৰনী || ১৫.৭ ||

নাৰায়ণোহনংতগুণো ব্ৰহ্মাখ্যো বেদবেদিতঃ |  
বিশ্বকৰ্তেতি বিশ্বজ্ঞঃ শ্ৰুত্যা যুক্ত্যাঃ প্যসীষধত || ১৫.৮ ||

প্ৰধানমপৰাধীনং কাৰণং পৰিণামি যত |  
পয়োৰদিতি চেত সাধ্যৈকল্যং স্যান্নিদৰ্ষনে || ১৫.৯ ||

ব্ৰিৰাদাধ্যাসিতা সৃষ্টিশ্চেতনেচ্চানুসাৰিণী |  
সৃষ্টিংৱাত পটসৃষ্টিৰেত্যনুমা পক্ষসাধিকা || ১৫.১০ ||

যচ্ছেতনাচেতনয়োৰংগাংগিৎৱাদি মন্বৰতে |  
সৃষ্টাৰীশানপেক্ষায়াং তন্ন শোভনতাং ব্ৰজেত || ১৫.১১ ||

সৰ্ববিন্মিতং সৰ্বং কদাচিৎকৎৱহেতুতঃ |  
ন যদেৰং নো তদেৰং যথাহ্নেতীশ্বৰানুমা || ১৫.১২ ||

বলায় সৰ্বানুমানাং বেদাঃ স্যুৰৈৰপালিতাঃ |  
কামাদেতাঃ প্ৰৱৰ্তংতে কামিন্য ইৱ ভৰ্তৃভিঃ || ১৫.১৩ ||

কাৰণং পৰিণামি স্যাদ ব্ৰহ্ম নো চেতনৎৱতঃ |  
ন যদিখং নো তদিখং যথা ক্ষীৰপুৰস্জৰম || ১৫.১৪ ||

न रिष्कृत पशुपतिः श्रयमाणागुणरतः ।  
चैत्ररत किं पुनरिष्कृतपशुपतिः बालशङ्किताः ॥ १५.१५ ॥

ननु सौख्यादिमान नेशो दुःखादिबहितरतः ।  
यो नैरुं स्यात् स नैरुं स्यात् यथा संसृतिमानिति ॥ १५.१६ ॥

एव चैद रिमतो ज्ञानी न त्रांतिबहितरतः ।  
यो नैरुं स्यात् स नैरुं स्यात् भरीरेत्यनुमीयते ॥ १५.१७ ॥

सर्वज्ञस्याङ्गतां वेदः श्रद्धेयो रिष्कृति चेत ।  
तस्यै रमांदमानंदं रदनाश्रायसौ कथम् ॥ १५.१८ ॥

दुःखं परिजिहीर्षन् यः सुखं नोषीचिकीर्षति ।  
स हंताहपतितं दुःखमीशस्य र्यास्मबज्जलः ॥ १५.१९ ॥

यो दुःखसमरायोहयं चैत्रेतेन ह्यभेदवान् ।  
समरायः कश्चिदीशे तदनैकं रमन्यथा ॥ १५.२० ॥

उपाधिकोहस्य भेदश्चेत् सत्योहसत्यः सिद्ध्यताम् ।  
तद् द्रव्यं चोक्तदोषं हि मायिरन्मा रदेत् पबम् ॥ १५.२१ ॥

क्रयुषौपाधिकं भेदं ज्ञानादीनां यदात्मनः ।  
नीत्याहनया तन्निवासत् स्यात् तस्यानंतधर्मता ॥ १५.२२ ॥

গুণাদিভেদে সংবন্ধমপেক্ষ্যাপ্যনরস্থিতেঃ |  
বিশেষমাত্রোহনংত্যং গুণানাং শোভতে বিভোঃ || ১৫.২৩ ||

মন্যংতে শূন্যমেরান্যে তৎরমাগমরৈষণঃ |  
মতা মাধ্যমিকাস্তেহপি ব্যক্তাশ্ছনা ইতি দ্বয়ে || ১৫.২৪ ||

শূন্যং ব্রহ্মাহরয়েনাহুঃ স্রাংশ্চ বেদাংতিনোহভ্যধুঃ |  
অতৎরারেদকং বেদং বদংতশ্চৰমে খলাঃ || ১৫.২৫ ||

পৰতৎরির্তৎবাদপৰস্যখিলস্য চ |  
অবিশেষৎরতশ্চাস্য নাংতৰংতৰমেতয়োঃ || ১৫.২৬ ||

অখংডখংডনন্যায়ানখংডমপি খংডয়ন |  
অখংডয়দখংডজো দ্বয়াংশ্চাখংডলদ্বিষঃ || ১৫.২৭ ||

ব্রিমতং কাৰণং ন স্যাদসৎরান্ন যদীদৃশম |  
নেদৃশং তদ যথা কুংভকর্তেত্যত্রানুমীয়তে || ১৫.২৮ ||

অংঘো তাপস নো শূন্যং কাৰণং কুংভকর্তৃৰত |  
য়ৎসংবৃত্ত্যখিতং ব্রিশ্রং তত কাৰণমিতীৰ্যতে || ১৫.২৯ ||

এৰং চেত কাৰণং মা স্ম ব্রবীঃ শূন্যং কথংচন |  
আয়ুষ্সংস্তুধিষ্ঠানং কৃত্যি পৎসস্র গুৰোগৃহে || ১৫.৩০ ||

বিরাদস্য পদং ন স্যাৎধিষ্ঠানমসত্ত্বতঃ ।  
বৈধমেগৈষ দৃষ্টাংতঃ শুভ্যাদিবদিতীৰ্যতে ॥ ১৫.৩১ ॥

অতত্ত্বারেদকং মানমিতি স্ত্ৰব্যাহতং যতঃ ।  
তদ্রাদী তেন বেদস্য সোহভিপ্ৰৈত্যপ্রমাণতাম ॥ ১৫.৩২ ॥

য়ং তত্ত্বারেদকং বেদ বেদাংশং বেদদূষকঃ ।  
তৎস্যাংগণীয়ংরাত স তৎত্বারেদকঃ কথম ॥ ১৫.৩৩ ॥

লক্ষণাভিঃ প্রবর্তংতে বাক্যানি তিস্ত্ৰিভিদি ।  
বিষয়ংরং লক্ষণানাং তস্যৈবানিষ্টমাগতম ॥ ১৫.৩৪ ॥

কিংচাখংডেহত্র বাক্যানি কিংচিদ বিদধতে ন হি ।  
তান্যভ্যধুৰভারং চেজ্জাড্যাদেস্তুন্ন শোভতে ॥ ১৫.৩৫ ॥

অভারভারস্যাভারাদ ভারকপস্য তস্য তু ।  
ভারভারবিশেষাণামভারাদবিশেষিণঃ ॥ ১৫.৩৬ ॥

য়ো বেদবেদিতার্থানাং নিত্যসংত্যাগসংশ্রী ।  
বেদবাহ্যো বিপশ্চিদ্ভিবেষ নিশ্চীয়তাং ততঃ ॥ ১৫.৩৭ ॥

জ্যায়সো দূষণৈনৈর ধূত্মন্যোহপি দূষিতঃ ।  
পক্ষয়োবিশেষংবাদনয়োঃ সদিবপক্ষয়োঃ ॥ ১৫.৩৮ ॥

অসৎবাদিত্যসৌ হেতুৰসিদ্ধৌ ব্রহ্মবাদিনঃ |  
মেতি ভাণ্যৰিশেষৎবাদেতয়োৰ্ভ্রক্ষশূন্যয়োঃ || ১৫.৩৯ ||

সোহংগীকৰোতি চেত সত্ত্বং ব্রহ্মণঃ স্যাদ বিশেষিতা |  
ন চেত প্রাপ্তং পাৰিশেষ্যাৎসত্ত্বং ন নিৰস্যতু || ১৫.৪০ ||

ব্রিগীতং ন ব্রিচার্যং স্যাত ন ভার্যং ন ফলপ্রদম |  
শূন্যং ব্রহ্মাদ্যমদৈব্রতং ব্রিধিধীগোচৰো ন যত || ১৫.৪১ ||

খপুষ্পবদখংডৎবাদ ব্যতিৰিক্তং নিদর্শনম |  
প্রমাণাদিৰদিত্যেব্রমূহনীয়ং যথেন্সিতম || ১৫.৪২ ||

আম্বায়ানামমানৎব্র ধর্মাদেবপ্রমাণতা |  
ধর্মাদ্যভারে নো মানং প্রত্যক্ষৈকপ্রমাণিনঃ || ১৫.৪৩ ||

ন পৌৰুষেয়ং বচনং প্রামাণ্যেন ব্রিনিশ্চিতম |  
পৌৰুষেয়ৎব্রতো যদ্ব্রদ ব্রাক্যমুমত্তভাষিতম || ১৫.৪৪ ||

ব্রিমতঃ পুরুষোহজ্জঃ স্যাত স্যাচ্চাসৌ ব্রিপ্রলংভকঃ |  
পুংসৎব্রাচৈত্রদিত্যস্তা সৰ্বজ্ঞে কেবলানুমা || ১৫.৪৫ ||

দুঃখাকৰোতি যদ দৈবং দুঃশাস্ত্রেষুগ্র আগ্রহঃ |  
দুঃখাকৰোহতিঘোৰঃ স্যাল্লোকোহতস্তদ্ব্রতাং ধ্রুৱঃ || ১৫.৪৬ ||

আস্মাকেহপেক্ষিতে পক্ষে মোক্ষং দদ্যাদধোক্ষজঃ |  
য়ত্র স্রানংদিনঃ সংতঃ সেরংতে রিষয়ান বহুন || ১৫.৪৭ ||

স্রর্যাহত্যাদিনোপেক্ষ্যা মুক্তিয়া নির্বিশেষিতা |  
কদেত্যাদ্যনুযোগেহস্যা বিশেষঃ স্যান্ননূত্তবে || ১৫.৪৮ ||

অপি বুদ্ধ্যাদিবহিতঃ পুরুষার্থী ন সর্বথা |  
নিখিলানুভরাভারাত পুতলীকাপুৰোগরত || ১৫.৪৯ ||

জ্ঞানপ্রয়ত্তরাংছারানীশো ন হ্যশুভং ভজেত |  
স্রসামর্থ্যেন তেনৈরং তং চ কুর্যাত স তাদৃশম || ১৫.৫০ ||

দুঃখর্যাগ্তং সুখং বন্ধে দৃষ্ট্রা মুক্তে নিবস্যতা |  
স্ররূপং চ নিবস্যেত শূন্যরাদী তদা ভরেত || ১৫.৫১ ||

ননু রিপ্রতিপন্নঃ স্যাদূর্মিমান দেহরত্ত্বতঃ |  
চৈত্রো যথৈতু্যপাধিঃ স্যাত তত্র চাশুদ্ধদেহিতা || ১৫.৫২ ||

অনৈকাংতিকতা হেতোর্দেহরত্ত্বাদধীশিতুঃ |  
সোহদেহশ্চেচনিচ্ছাদির্ভরেচ্ছশরিষাণরত || ১৫.৫৩ ||

জ্ঞাত্রাদিক্রপমস্য স্যাদ বৈলক্ষণ্যায় চেত ততঃ |  
তদের দেহশব্দোক্তং ন হ্যসৌ প্রাকৃতাকৃতিঃ || ১৫.৫৪ ||

এবং স্বরূপদেহং মুক্তস্যাপ্যুৰ্বীকৃতম |  
নানিষ্টভোগস্তেন স্যাত প্রাকৃতক্ষেত্রসংভরঃ || ১৫.৫৫ ||

বিমতো নারয়ররান বিনাশিৎরপ্রসংগতঃ |  
পটরক্ষেদরয়রা নিবস্যাংতেহত্র কীদৃশাঃ || ১৫.৫৬ ||

সিদ্ধসাধনতা হেতোস্তে ভিনাশেদচিন্ময়াঃ |  
আঅনো ভেদবহিতা এষ্টর্যা এর রাদিভিঃ || ১৫.৫৭ ||

পৰমাণ্ৰাদিদেদেশেষু র্যাপ্তৈ র্যামাদিকেষ্ৰপি |  
যথাহহঅনঃ প্রদেশাঃ স্যুস্তেষাং নোহরয়রাস্তথা || ১৫.৫৮ ||

মুক্তো রূপাদিরিত সৎরাজ্জডান্যৎেৰ সতীশরত |  
দৃষ্টাংতোহসাধ্যরিকলস্তস্য সৰ্ৰজ্জতাগ্রহাত || ১৫.৫৯ ||

ঈশ্ৰবো ন সুখী তেন রূপাদ্যনুভরন্নপি |  
দুঃখপ্রসংগাদিতি মা রাদি তদ্র্যাপ্তিদৃষণাত || ১৫.৬০ ||

দৃষ্টাংতো যস্য নেষ্টোয়ং তস্য স্যাদ র্যতিবেকরান |  
শিলারাদিত্যতঃ শুদ্ধচিদেহেংদ্রিয়ভোগ্যসৌ || ১৫.৬১ ||

স্ৰানংদরিষয়ে মোক্ষে বেদোক্তে যুক্তিসাধিতে |  
দেৰ্ষোহয়ং রাদিনাং কস্মাত তদ্রিৰুক্ষেহথরাহগ্রহঃ || ১৫.৬২ ||



ততঃ স্ৰুতঃ প্রমাণেন দেবো বেদেন বেদিতঃ |  
বিষ্ণুর্মোক্ষস্য দাতেতি বিশ্ৰং ভরতি শোভনম || ১৫.৬৩ ||

ইত্যাদীন দর্শয়ংত্যাথান ব্যাখ্যোপন্যাসসংযুতা |  
ত্রিক্রমার্যেণ তদা বিশ্ৰাভিজস্য শুশ্ৰৱে || ১৫.৬৪ ||

অথ প্রায়ুক্ত বিবিধান বোধচাপগুণেবিতান |  
বিপক্ষযুক্তান বীর্যেণ তীক্ষ্ণাস্তকশবানসৌ || ১৫.৬৫ ||

চিচ্ছেদাতুচ্ছধিষণস্তাংস্তদা তর্কসায়কৈঃ |  
প্রযুক্তমাত্রান প্রহসন লীলয়াহতিশয়ালুভিঃ || ১৫.৬৬ ||

অধার্যাণীতবজনৈবনিবর্ত্যাণি পূৰ্ব্বৈঃ |  
বিজিগীষুদির্ভজশ্রেষ্ঠো বেদাস্ত্রাণি প্রযুক্তরান || ১৫.৬৭ ||

বাক্যৈবতিবলীয়োভিঃ প্রত্যস্ত্রৈবির বৈদিকৈঃ |  
অর্থাংতবং প্রকটয়ন তান্যসৌ সন্ন্যবর্তয়ত || ১৫.৬৮ ||

সপ্তাষ্টানি দিনান্যেবং বাদং কৃৎৱা সহামুনা |  
নিরুত্তবং চ নিশ্চেদ্যং চক্রে চক্রায়ুধপ্রিয়ঃ || ১৫.৬৯ ||

প্রণম্যাহচষ্ট শিষ্টোহসৌ ক্ষম্যতাং নাথ চাপলম |  
পদপদ্মবজোদাস্যং ধ্রুৱং মে দীয়তামিতি || ১৫.৭০ ||

र्याख्यां भाष्यस्य भूयोधीः श्रवणं सूचिनन्दनः ।  
संतः प्रीतिमसंतोहन्यां सममारेभिरे ततः ॥ १५.११ ॥

गुराङ्गागौरात्रीकां कुरन भाष्यस्य दुक्कबाम ।  
षडधरिक्कमारोसौ महाचार्यमभाषत ॥ १५.१२ ॥

करीन्दैन समाप्यंते संगृह्यापि यतोहनिशम ।  
न्यायबलानि भाष्याक्केरस्य गांभीर्यमद्भुतम ॥ १५.१३ ॥

दशोपनिषदो देरीः देरा इर समीक्षिताः ।  
युक्ताः प्रसादयंत्यर्था एषु भाष्यालयेष्बलम ॥ १५.१४ ॥

गीतातां पर्यभाष्याभ्यामाभ्यां विश्वं प्रकाशयते ।  
गोगणैरप्रतीकारैरर्केन्दुभ्यामिवाधिकम ॥ १५.१५ ॥

इतिहासपुराणाक्केर्भरचित्तादिलोलितात ।  
जातां भारततां पर्यसुधां कः सन्न सेरते ॥ १५.१६ ॥

पुराणस्थानपांथानामभाषात्रयरेदिनाम ।  
भरता सुसखा चक्रे श्रीभागरतनिर्णयः ॥ १५.१७ ॥

कस्तं त्रसां संप्राप्य न स्यात पर्याप्तवांछितः ।  
अमरैरश्रितच्छायं कल्लद्रममिरोतमम ॥ १५.१८ ॥

লোকানামরলোকায় মার্গস্যাস্য ব্যাধাদ ভৱান |  
কৰুণাকৰ নেত্ৰাভে ৱাদসন্মানলক্ষণে || ১৫.৭৯ ||

একাকী কিল যশ্চক্রে পদং মৌলিষু ৱিদ্ৰিষাম |  
তৎৱনিৰ্ণয়পাৰ্থোহয়ং কেন নাম ন পূজ্যতে || ১৫.৮০ ||

ৱাদাদয়ঃ প্ৰকৰণস্ফুলিংগাস্তনরোহ প্যলম |  
ৱিপক্ষকক্ষং ক্ষিণ্ৰংতি মাৰুতেন ৱয়েৰিতাঃ || ১৫.৮১ ||

অনংতোহৰ্থঃ প্ৰকটিতস্ৱয়াহণৌ ভাষ্যসংগ্ৰহে |  
অহো আঅপৰিষ্কৃত্য কৃষ্ণেনেৱাহননাংতৰে || ১৫.৮২ ||

ভগৱংশ্চিৱকৱিতাং লৌকিকীং দৰ্শয়ন কিল |  
গোপ্যং ভাৰতসংক্ষেপমকৃথা ৱিশ্ৰৱিস্ময়ম || ১৫.৮৩ ||

নানাসুভাষিতস্তোত্রগাথাদিকৃতিসংকৃতীঃ |  
ৱয়ি ৰত্নাকৰে ৰত্নশ্ৰেণীৰ্ণা গণয়ংতি কে || ১৫.৮৪ ||

এষু দভ্ৰমতীন দভ্ৰান হসতু্যচৈঃ সতাং সভা |  
চিংতামণীংশ্চিংতয়ংতী মিতানপ্যমিতাৰ্থদান || ১৫.৮৫ ||

অপৰোহ পীষ্যতেহস্মাভিগ্ৰংথেষ্ৱতেষু সৎস্ৱপি |  
সৎস্ৱপীংদ্ৰাদিষু পুৰা তাৰকাৰিৰিৰামৰৈঃ || ১৫.৮৬ ||

ग्रंथेभ्य एभ्योऽहगाधेभ्यो युक्तयो नो दुर्बुद्धबाः ।  
मनोमांद्यात ततो ग्रंथं र्यक्ततर्कततिं कुरु ॥ १५.८७ ॥

इत्यर्थितो र्यधान्मध्वः सोहनुर्याख्यां सतां सुधाम ।  
दुर्गादिगर्गादिपरिं मायिध्वांतवरिद्युतिम ॥ १५.८८ ॥

युगपद बचयन्नेनां कदाचित स निबंतबम ।  
चतुश्चतुर्बः शिष्यान लीलयाहलेखयत खलु ॥ १५.८९ ॥

युक्ताया युक्तिमालायाः प्रोक्तायास्तत्र चाहअना ।  
र्यक्तं चक्रे विररबणं करींद्रैबेष दुक्कबम ॥ १५.९० ॥

मध्येरंदोर्नित्यसंबंधात निस्तमस्तापचेतसोः ।  
रैकुंठं यातयोः पित्रोः गेहेहस्यारबजोहरसत ॥ १५.९१ ॥

विधिक्रिभ्रमभ्रश्यद्वनगोधान्यसंपदा ।  
निरेदिना रेदरिदा तेनाहपे रेदरादिबाट ॥ १५.९२ ॥

पाविब्राज्यं प्रार्थयंतं पादानभ्रमिमं मुहुः ।  
समयापेक्कयोरीक्फो गमयामास धाम तम ॥ १५.९३ ॥

न जघास न सुष्वाप न जहास स धीबधीः ।  
समयार्थी स्मबन ज्येष्ठं बामं बामानुजो यथा ॥ १५.९४ ॥

ৰাজ্যে কথংচিত সংস্থাপ্য ৰাজানং ৰিৰহাদিতম ।  
অৱতাৰভূৱং প্ৰায়াদ ভগৱান শৰদত্যয়ে ॥ ১৫.৯৫ ॥

ৰিশুদ্ধদ্বিকুলং শ্ৰীতং শূচিং কৃতপিতৃক্ৰিয়ম ।  
ৰিৰক্তং ৰিষয়ান ভুক্ংৱা ৰ্যধান্মধ্ৱাহনুজং যতিম ॥ ১৫.৯৬ ॥

বহস্যতিবহস্যং তদ ব্ৰহ্ম ব্ৰহ্মসমো দদৌ ।  
অমুশ্ৰৈ পংচতপসো ন ৰিদুৰ্যত তপস্বিনঃ ॥ ১৫.৯৭ ॥

প্ৰেমামৃতপ্ৰসন্নাস্যস্মিতাং গাপাংগপূৰ্বকম ।  
শ্ৰীৰিষ্ণুতীৰ্থনামাশ্ৰমৈ প্ৰীতিতীৰ্থঃ প্ৰদত্তৱান ॥ ১৫.৯৮ ॥

শ্ৰৱণেনানুৱাদেন মননেনাৰ্থখাহকৰোত ।  
কালং বেদাংতশাস্ত্ৰস্য বেদাংতগুৰুসোদৰঃ ॥ ১৫.৯৯ ॥

স দাংতিভক্তিমাধুৰ্যপৰিচৰ্যাদিমেদুৰৈঃ ।  
মহাৰিটপিনং চক্ৰে গুৰোঃ স্ৰস্ৰং কৃপাংকুৰম ॥ ১৫.১০০ ॥

অনংতমতিকাৰুণ্যকল্পদ্রুমৱতো জনৈঃ ।  
অৱৰ্ণ্যো মহিমা তস্য লৌল্যাত সংৱৰ্ণ্যতে মনাক ॥ ১৫.১০১ ॥

চতুৰোহসৌ প্ৰৱচনে মনুসংসিদ্ধিমান মনঃ ।  
সংখ্যা মাং পূৰ্ণী মা গান্ধৰ্বদাসমিতি ৰ্যধাত ॥ ১৫.১০২ ॥

दिशं प्रयातं शशिनश्चरंतं पर्यशोधयत ।  
तीर्थकं रिषुःतीर्थं च रिषुःतीर्थम् च तीर्थकम् ॥ १५.१०७ ॥

अकामानामनेकेषां सिद्धिभूमिं तपसिर्नाम ।  
तिरोहितात्मा प्रापासौ ह्रिश्चंद्रमहीधरम् ॥ १५.१०८ ॥

द्वंद्वदुःखानले रीरो मांससर्गेण रिमंसरः ।  
तत्याज मंरा तस्यासारशनादींधनायितम् ॥ १५.१०९ ॥

भक्तैर्बनुर्गिरं नीतं प्रार्थितो यतिशेखरः ।  
पंचगर्यं पपौ किंचित पंचमेपंचमे दिने ॥ १५.१०६ ॥

स त्यजन साहसी तच्छ तपस्तेपेहतितापसम् ।  
विल्परणैः किशतौ पन्नैस्तुष्टिमान् सलिलैरपि ॥ १५.१०७ ॥

यथेष्टमध्यास्त शिलां यमी सुनियमी स ताम् ।  
नाहध्यासते यामेकाहं दैरुभग्नस्तपसिर्नरः ॥ १५.१०८ ॥

परनांशानुजो जिंरा परनं बेचकादिभिः ।  
रिषयेभ्यो हृषीकाश्वरान् मनोयंत्रा समाहृत ॥ १५.१०९ ॥

स्मरन् मुबाबेबाकां दध्यारध्याम्कोरिदः ।

समाधिमाधिशमनं योगिलभ्यं स लक्ष्मणं ॥ १५.११० ॥

मौकुन्दे सुन्दरे रूपे स्नानंदादिगुणार्णवे ।  
स्नाश्चर्यवत्ने मन्नात्मानान्यत किञ्चिद्विरेद सः ॥ १५.१११ ॥

कामत्रासविहीनस्य तस्य सुज्ञानचक्षुषः ।  
विना कैवल्यसाम्राज्यं नार्थो योगमणीवतुत ॥ १५.११२ ॥

मध्वानुजे मध्वनाथो यं प्रसादं व्यधात तदा ।  
स चित्तविषयवृत्तं वा गोप्यवृत्तं वा न वर्णयते ॥ १५.११३ ॥

अहो महाबोधसेरामहिमाहस्मिन् युगे यतः ।  
धन्योऽसौ सिद्धिमापेमां सोऽहमैरिषित्यलाल्यत ॥ १५.११४ ॥

तीव्रव्रतोऽतीन्द्रियविद्विद्याक्लिप्तकपङ्कितः ।  
अनिरुद्धपदाधारः प्रेष्ठः शिष्यस्तुमाययौ ॥ १५.११५ ॥

तेन संप्रार्थितं यातं रूप्यपीठमिमं पुनः ।  
कृष्णञ्जं कृपया स्वर्षु संप्राप्तं मेनिरे प्रजाः ॥ १५.११६ ॥

करीन्द्रतिलको विद्वच्छेखरस्तापसाग्रणीः ।  
मध्वकेलीशुकोऽस्यात्तु च्छिष्यो व्यासपदाश्रयः ॥ १५.११७ ॥

असौ दास्यं ध्रुवं यातं महातं महतामपि ।

ব্যধাদনুগ্রহং কুর্বন সামথৈর্যঃ কৌতুকং নৃণাম ॥ ১৫.১১৮ ॥

আৰুৰোহ দুৰাৰোহং স পৰৈঃ প্রীতিকৃদ্ধৰেঃ |  
মহাংতং মহিমানং চ মহীধ্বং চ গৃহপ্রিয়ম ॥ ১৫.১১৯ ॥

আকৃষ্টোহস্য গুণৈর্যাপ্তৈঃ যো গোদায়া উপায়মৌ |  
স পদ্মনাভতীর্থাখ্যঃ শিষ্যোহন্যোহভূত সুচেতসঃ ॥ ১৫.১২০ ॥

শ্রুত্যা মত্যা সদা ভক্ত্যা ঝিৰক্ত্যা নিত্যসেৱয়া |  
য়স্মৈ প্রসন্নঃ প্রাজেয়ক্ষঃ সদ্যো ঝিদ্যাং দদৌ শুভাম ॥ ১৫.১২১ ॥

ৰেদাংতাক্ৰিং ন যো জাতু জহৌ ঝিদ্রুত্তিমিংগিলঃ |  
যুক্তিপ্রবাহসংৰংভাত পৰশাস্ত্রনদীচৰঃ ॥ ১৫.১২২ ॥

ব্যখ্যাপ্রণাদমাত্রেণ ঝীৰং মন্যান স্বৰ্মংডলে |  
মায়ারিগ্রামসিংহান যো ঝাদিসিংহো নিৰাকৰোত ॥ ১৫.১২৩ ॥

মত্তদুর্বাদিমাতং গতৰ্কমস্তকদাৰণে |  
পংচাস্যো যোহভৱদ ব্যক্তং চতুৰাস্যোহপি কেৱলম ॥ ১৫.১২৪ ॥

সন্ন্যায়ৰত্নাৱলিৰপ্যুদপাদি যতঃ পৰা |  
টীকাহপৰাহনুৰ্যাক্ষায়া অনর্ঘা বোধসাগৰাত ॥ ১৫.১২৫ ॥

ৰেদপ্রৱচনাচার্যশিষ্যোহসারিতি পূজিতঃ |



सभ्यः सभायां यो वेदं व्याचर्षी वेदसावरित ॥ १५.१२७ ॥

अनयोः प्रथमे शिष्याश्चरमे चाभरन्निह ।  
अनंतबोधस्यानेके यतींद्रा बहुदेशजाः ॥ १५.१२९ ॥

रशीकृतहषीकाश्च जननाद्युपमर्दिनः ।  
नरसिंहपदाधारा अभ्यस्तोपेन्द्रनामकाः ॥ १५.१२८ ॥

अदीर्घान्याभिधाना ये श्रीमद्रामपदाश्रयाः ।  
अप्रत्यक्षगुणोद्भिता भक्तिरैवाग्यसागराः ॥ १५.१२९ ॥

पादैः पुनःतः पृथिवीं दर्शयंतो हरेः पदम ।  
धृतदुस्समयध्वंता भास्करा इर गां गताः ॥ १५.१३० ॥

मोक्षशाम्नामृतांभोधिसेरया नित्यनिर्भृताः ।  
चक्रिचारुतर्चासु चक्रिणश्चरणार्चकाः ॥ १५.१३१ ॥

मध्वप्रशिष्या बहरः शिष्या एषां मुहुस्तथा ।  
अलंचक्रुबलं पृथ्वीं सर्वे सद्गुणभूषणाः ॥ १५.१३२ ॥

सदा सकलसच्छाम्नर्याख्यासौख्यामृताङ्किगाः ।  
सर्वे दूर्वादिदूर्वादकांडखंडनमंडनाः ॥ १५.१३३ ॥

भूविभक्तिभवाः केचिदेम्ब्रह्मश्रुतसंपदः ।

অপ্যল্লবোধা অপৰে বহুশ্ৰুতমহাগুণাঃ ॥ ১৫.১৩৪ ॥

বহরো গৃহিণোহপ্যস্মাত সমগ্রানুগ্রহং যয়ুঃ ।  
দীপ্রা যত্রাগ্নয় ইৰ ত্রয়ো লিকুচশেখৰাঃ ॥ ১৫.১৩৫ ॥

মাধ্বং নিয়োগং যে প্রায়ো নাত্যজন বিদুষাং রৰাঃ ।  
শিষ্যক্ষেত্রেষু সদিবদ্যাবীজারাপৈকদীক্ষিতাঃ ॥ ১৫.১৩৬ ॥

গ্রামণ্যো ব্রাহ্মণাগ্রণ্যঃ প্রাপুঃ পূর্ণেক্ষশিষ্যতাম ।  
য়েষাং সদগুণ্ডিমাত্রেন ভৱেত কিল পৰং পদম ॥ ১৫.১৩৭ ॥

শুশ্রুষাপক্ষপাতাদ্যৈঃ কেভ্যশ্চিত কেৰলং দদৌ ।  
ৰামপ্রিয়ো ৰাম ইৰ স্ৰাং গতিং যোগিদুৰ্ভাম ॥ ১৫.১৩৮ ॥

শিষ্যপ্রশিষ্যাতিশয়া ঈদৃশা যদয়োদয়াত ।  
কো নেচ্ছেত সুলভং ভক্ত্যা তৎপাদসুৰপাদপম ॥ ১৫.১৩৯ ॥

ইথং সন্তিঃ সন্তিৰচ্যো ধৰায়াং চক্রে ৰাসং শেষশয়ে শয়ানে ।  
গ্রামে ৰাতৈঃ পারিতে কাণ্ৰতীৰ্থৈঃ ভক্তপ্ৰীত্যা সন্মঠেহনূনবোধঃ ॥ ১৫.১৪০ ॥

আনন্দতীৰ্থভগৱদ্রদনেংদুবিংবং  
বিদ্যাসুধাৱিততকাংতি সুকাংতিকাংতম ।  
যৈঃ প্ৰৈক্ষ্যতাত্ৰ ভৱতাপশমায় ভক্তৈঃ  
তদাসদাস্যমপি কিং ন দদাতি পুংসঃ ॥ ১৫.১৪১ ॥

॥ इति श्रीमत्करिकुलतिलक त्रिरिक्रमपंडिताचार्यसूत  
श्रीनाबायणपंडिताचार्यरिबचिते श्रीमध्वरिजये  
आनंदांकिते पंचादशः सर्गः ॥

www.yousigma.com